národní
úložiště
šedé
literatury

Rotunda svaté Kateřiny

Jihomoravské muzeum ve Znojmě
2020

Dostupný z http://www.nusl.cz/ntk/nusl-432344

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 25.04.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

Rotunda svaté Kateřiny

Jediná plně dochovaná památka hradu moravských knížat z rodu Přemyslovců ve Znojmě byla založena na konci 11. století knížetem Konrádem **I.** či jeho synem Litoldem jako reprezentativní mariánská svatyně. Za Litoldova syna Konráda **II.** byla rotunda roku 1134 upravena a doplněna o svatokateřinský kult, jak nás informuje latinský nápis objevený Františkem Fišerem při restaurátorských pracích roku 1949.

Nástěnná výmalba secco (do suché omítky) zobrazuje ojedinělý dynastický cyklus knížat z rodu Přemyslovců včetně scény vyňaté z rodového mýtu o povolání Přemysla Oráče posly kněžny Libuše na knížecí stolec do Prahy. Ideově vyrůstá ze spodního pásu s obrazy Zvěstování, Navštívení Panny Marie, Narození Páně a dalšími výjevy ze života Ježíše Krista a je završen spojením skrze anděly a svaté evangelisty s Duchem svatým v samotném vrcholu kopule rotundy.

Ve starší literatuře tradovaný názor, že rotunda plnila velkofarní funkci, se nezakládá na pravdě. Tato úloha náležela nejstaršímu znojemskému kostelu sv. Hippolyta na Hradišti. Hradní rotunda byla naopak filiální kaplí k chrámu sv. Michala ve městě. Roku

1320 daroval Jan Lucemburský patronát znojemské hradní „královské kaple“ sv. Kateřiny klariskám na předhradí. Ty jej v roce 1555 předaly městu. V 17. století kaple zpustla. V roce 1710 přenechal císař Josef **I.** celý vnější hrad znojemským měšťanům, kteří v blízkosti rotundy vystavěli pivovar. Rotunda byla odsvěcena a sloužila jako skladiště dřeva, chlév pro vepře, pivnice s tančírnou a košíkářská dílna. Po privatizaci pivovaru v roce 1861 (rodina Mauralova) hrozil rotundě dokonce úplný zánik.

Na význam rotundy však tehdy naštěstí upozornil kustod zemského muzea v Brně Moritz Trapp, načež nechala znojemská radnice unikátní malířskou výzdobu restaurovat. Roku 1910 byla rotunda zpřístupněna veřejnosti a předána do péče znojemského muzea. Od té doby v rotundě proběhla řada dalších restaurátorských prací a vědeckých výzkumů. Díky unikátním románským nástěnným malbám byla znojemská hradní kaple prohlášena 30. března 1962 národní kulturní památkou. Svým významem přesahuje hranice českých zemí a je vnímána jako mimořádná památka v rámci celoevropské kulturní historie.

1 *Přemyslovci se štíty a praporci*
2 *Povolání Přemysla Oráče na knížecí stolec*
3 *Bývalá pivovarská zahrada ve Znojmě s rotundou sv. Kateřiny, kopie podle obrazu H. Charlemonta z r. 1840*

JMM_skládačka_396x210_ROTUNDA_05.indd 1 3.4.2017 16:04:13

Rotunda svaté Kateřiny

Vstup každou půlhodinu. První prohlídka začíná v 9.15 a poslední prohlídka v 16.45. Prohlídka trvá 15 minut. Kapacita jedné prohlídky max. 10 osob. Omlouváme se všem návštěvníkům, že při zvýšené mikroklimatické vlhkosti není vstup do rotundy z důvodu ochrany maleb umožněn.

Jihomoravské muzeum ve Znojmě, příspěvková organizace
Přemyslovců 129/8, 669 02 Znojmo
Tel.: +420 515 282 211
E-mail: info@muzeumznojmo.cz
www.facebook.com/muzeumznojmo
www.muzeumznojmo.cz

jihomoravský kraj

Vydalo Jihomoravské muzeum ve Znojmě, příspěvková organizace, v roce 2020.

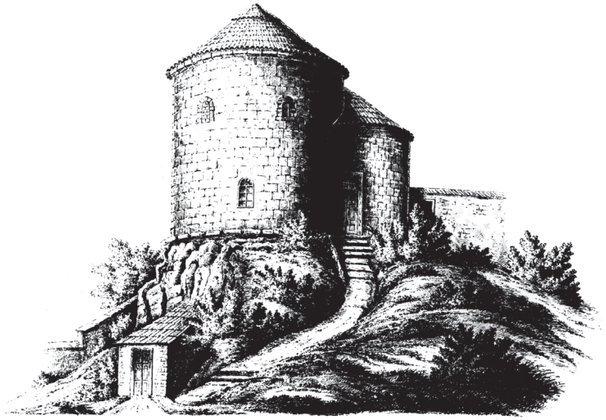

Vyobrazení rotundy z roku 1861, autor Moritz Trapp

Vratislav – první český král vyobrazený mezi knížaty z rodu Přemyslovců

JIHOMORAVSKÉ MUZEUM VE ZNOJMĚ

ROTUNDA SVATÉ KATEŘINY

Znojmo

Rotunda svaté Kateřiny
Hradní 85/5, Znojmo
Tel.: +420 515 222 311
GPS: 48° 51‘ 20.02“ N, 16° 2‘ 36.63“ E
Otevřeno sezónně

JMM_skládačka_396x210_ROTUNDA_05.indd 2 3.4.2017 16:04:25